

УДК 336

*Круценко Д.О.,
Черкаський національний університет
Імені Богдана Хмельницького*

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасних умовах господарювання перед теорією і практикою бухгалтерського обліку постає ряд завдань, які мають першочергове значення. Розв'язання цих завдань потребує певної систематизації та формування єдиних науково-теоретичних підходів щодо удосконалення бухгалтерського обліку.

Одним із важливих аспектів цього процесу є належна організація та правильно обрані шляхи удосконалення обліку з оплати праці на підприємстві. Організація обліку з оплати праці є найвідповідальнішою ділянкою бухгалтерського обліку на підприємстві, адже неправильність нарахування заробітної плати та не своєчасна її виплата є причиною виникнення значної кількості судових спорів за умовами оплати праці юридичними та фізичними особами на підприємствах різних видів економічної діяльності.

Від того, чи правильно організований облік праці на підприємстві залежить справедливість, якість, своєчасність і повнота розрахунків з працівниками [2]. До того ж, оплата праці як категорія, яка:

- відображає винагороду працівника за надані ним послуги, тобто працю. Вона впливає на попит населення на його купівельну спроможність.
- є важливою частиною статей витрат та собівартості продукції;
- є найголовнішим засобом для стимулювання зростання продуктивності праці, покращення продажу продукції та підвищення ефективності її реалізації.

В Україні на підприємствах застосовується тарифна система як механізм оплати праці. Вона складається з таких компонентів, як: тарифні ставки, тарифні сітки, тарифно-кваліфікаційні довідники. Тарифна система передбачає вибір відрядної чи погодинної форми оплати праці, що залежить від виду та

специфіки діяльності підприємства. Підприємство самостійно обирає форму та систему оплати праці відповідно до індивідуальних умов використання праці робітників та персоналу, згідно з вимогами Кодексу законів про працю і Конституції України, яка, в свою чергу, визнає право кожного громадянина на працю та державний захист в сфері трудових відносин. Бухгалтерський облік заробітної плати регулюється Законом України «Про оплату праці», Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими законодавчими актами [1].

Процес організації обліку з оплати праці на підприємстві повинен мати на меті мотивацію до зростання продуктивності праці, використання встановленої кількості робочого часу та надання повної інформації щодо загальної кількості працівників для ефективності оподаткування.

Процес удосконалення обліку оплати праці на підприємстві повинен включати в себе:

- запровадження гнучкої форми та системи оплати праці, в тому числі контрактні та безтарифні;
- удосконалення застосування тарифної системи шляхом встановлення правильного співвідношення кваліфікації працівників до тарифної ставки;
- запровадити внутрішні тарифні умови нарахування заробітної плати як чинника збільшення до мотивації та стимулювання на підприємстві;
- підвищити якість процесу нормування;
- регулювати порядок нарахування заробітної плати нормами колективного договору.

Також при удосконаленні та складанні внутрішніх документів, які стосуються оплати праці, підприємствам необхідно:

- збільшити застосування практики персоніфікованих ставок і окладів працівникам з найвищою кваліфікацією, які орієнтовані на підвищення продуктивності праці;

-врахувати галузеву особливість, зокрема, виявити специфічні фактори оцінки роботи для методів бальної системи преміювання для кожної категорії персоналу, підсиливши регуляторні і стимулюючі функції заробітної плати;

-внести до переліку факторів і критеріїв оцінки умов нарахування премій такі показники як ступені відповідальності за виконану роботу, стаж роботи, рівні кваліфікації, рівень майстерності, ініціативність і т.д. Іншими словами, показники, що відображають теперішній стан, тактичні й стратегічні цілі підприємства.

Наступним кроком щодо удосконалення організації обліку з оплати праці є запровадження відповідних субрахунків до рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», а саме [3]:

- 661 «Розрахунки за заробітною платою»;
- 6611 «Розрахунки за нарахованими виплатами»;
- 66111 «Поточні виплати»;
- 66112 «Заробітна плата за окладами і тарифами»;
- 66113 «Інші нарахування з оплати праці»;
- 66114 «Виплати за невідпрацьований час»;
- 66115 «Премії та інші заохочувальні виплати»;
- 66116 «Комісійні винагороди»;
- 6612 «Виплати при звільненні»;
- 6613»Виплати після закінчення трудової діяльності;
- 6614 «Розрахунки за виплатою відпускних».

Впровадження вищезгаданих субрахунків має зробити облік з оплати праці більш точним, зручним та інформуючим.

Ще одним із напрямів удосконалення обліку з оплати праці є спрощення документообігу, що включає в себе:

- зменшення кількості документації шляхом застосування накопичувальних документів;
- розробка відомості стану кредиторської заборгованості з оплати праці працівників за певні проміжки часу;

- розробка аналітичної відомості за виплатами персоналу.

Отже, обираючи шляхи удосконалення обліку з оплати праці на підприємстві його керівники завжди повинні мати на увазі, що заробітна плата була і залишається головним стимулом до праці та зростання її продуктивності, а отже впливає на ефективність роботи самого підприємства та його прибуток.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Затв. Наказом МФУ від 28.10.2003 р. № 601. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-0>.
2. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : [монографія] / [О. І. Малишкін, К. В. Безверхий, І. С. Ковова, С. М. Семенова, С. М. Шуляренко, В. П. Карєв]; за наук. ред. О. І. Малишкіна; Державний університет інфраструктурита технологій. – Київ: ВД «АртЕк», ДУІТ, 2018. – 418 с.
3. Шульга Н.В. Сутність оплати праці, її форми і системи / Н.В. Шульга // Проблеми формування ринкової економіки : міжвід. наук. збірник ; відп. ред. О.О. Беляєв. – К. : КНЕУ, 2012. – Вип.10. – С. 73–77.
4. Лишиленко О. Бухгалтерський облік розрахунків за виплатами працівникам / О.Лишиленко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2012.
5. Зюзюн В. І. Організація та покращення обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві / В. І. Зюзюн, О. В. Спасіченко, К. О. Лук'яненко, О. Ю. Кравець // Економіка та управління на транспорті – 2018. – Вип. 5. – С. 125 – 129.

УДК 657

*Лаврова-Манзенко О.О.,
Черкаський національний університет
Імені Богдана Хмельницького*

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

В Україні триває процес гармонізації законодавства з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності до вимог міжнародного законодавства. Зокрема, система стандартів бухгалтерського обліку максимально наближується за своїм змістом до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності, котрі поступово замінюють міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. В державному секторі економіки досить активно впроваджуються національні стандарти (положення) бухгалтерського обліку в